

Luku 4

Eurooppa yhdentyy

Oppikirjan sivut 30-34

1. Miten IIMS vaikutti Euroopan yhdentymisen alkamiseen?

- **1930-l lopulla** (varsinkin Saksan) **häikäilemätön nationalismi ja valtapyrkimykset syöksivät eurooppalaiset valtiot sotaan toisiaan vastaan. Sota oli Euroopalle todellinen katastrofi: kymmenet miljoonat ihmiset kuolivat ja aineelliset tuhot olivat valtavat.**
- **Monien sotien seurauksena on kehitelty ajatuksia, että sotia voitaisiin välttää lisäämällä yhteistyötä eurooppalaisten kansallisvaltioiden välillä. Tämä ajatus nousi jälleen voimakkaasti esille IIMS:n jälkeen.**

Saksan ja Ranskan vaikea historia

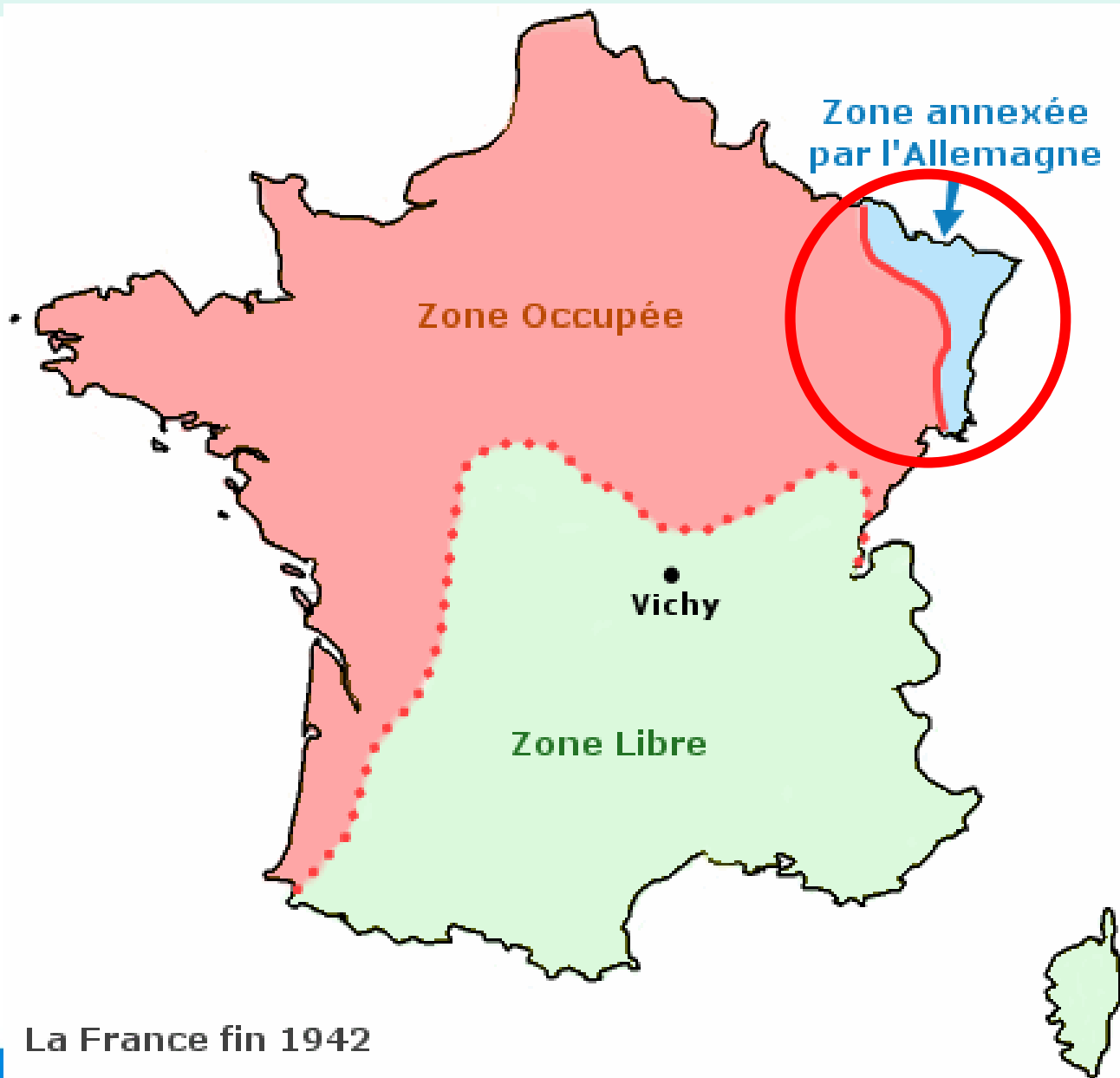
- kolme sota 150 v. aikana

- **Saksan ja Ranskan historia oli vuosisatoja vastakkainasettelua ja konflikteja**
 - **v. 1870-71 sota: Saksan keisarikunnan synty → Elsass Lothringen/Alsace Lorraine**
 - **I MS 1914 – 1918**
 - **II MM 1939 - 1945**

- **IMS (1914-1918) syttyi osin Saksan ja Ranskan huonoista suhteista**
- **sodan jälkeen Saksa luovutti Ranskalle Elsass-Lothringenin ja maksoi sotakorvauksia**
 - **Saksan talous romahti 1920-luvulla**
 - **saksalaiset katkeroituivat: Hitlerin valtaannousun ja II MS:n yksi taustatekijä**
- **II MS:ssa (1939-1945) Saksa miehitti Ranskaa ja vetäytyi USA:n ja I-B:n lyömänä**

Ranska II maailmasodassa

La France fin 1942

 The Division of Germany. Germany was divided into four zones by the victors at the end of World War II. Berlin was in the heart of the Soviet zone, East Germany, and the city itself was divided between East and West sectors.

2. Miten IIMS:n jälkeinen kansainvälinen politiikka vaikutti Euroopan yhdentymiseen?

- 1. Kylmän sodan vastakkainasettelu - Yhdysvallat ja Neuvostoliitto - vaikutti siten, Yhdysvallat pyrki aktiivisesti edistämään yhdentymistä.**
- 2. Neuvostoliitto pyrki laajentamaan vaikutuspiiriään yhä lännemmäksi. Se alistti Itä-Euroopan maat.**
- 3. Euroopan yhdentyminen oli reaktio Neuvostoliiton valtapyrkimyksiin.**
- 4. Samaan aikaan Euroopan yhdentymisen tavoitteena oli estää tulevat sodat ja vakauttaa Eurooppa.**

2. Miten IIMS:n jälkeinen kansainvälinen politiikka vaikutti Euroopan yhdentymiseen?

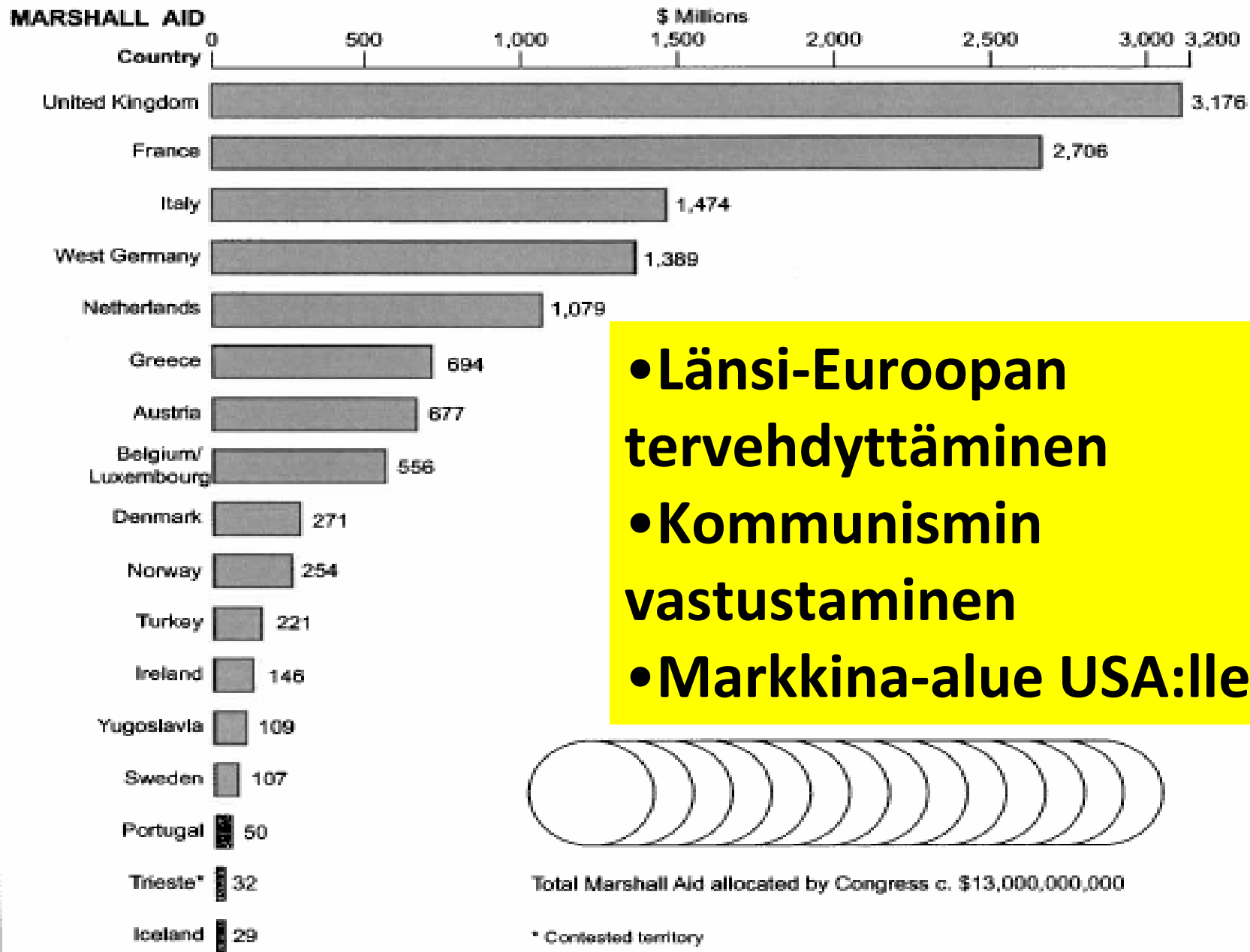
5. Valtioilla oli kuitenkin erilaisia intressejä:

- **Ranska halusi varmistaa omat taloudelliset etunsa ja valvoa 1949 perustettua Länsi-Saksan valtiota.**
- Länsi-Saksa puolestaan halusi vahvistaa juuri saamaansa täysivaltaisuutta valtiona, mikä onnistuisi vain lisäämällä yhteistyötä ja parantamalla suhteita Ranskaan.
- **Iso-Britannia tahtoi pitää etäisyyttä manner-Eurooppaan ja suhtautui epäillen kaikkiin yhteistyöhankkeisiin, joiden se ajatteli heikentävän suhteitaan Yhdysvaltoihin ja siirtomaihinsa.**

6. Yhdysvallat pyrki tukemaan rauhaa Euroopan jälleenrakentamisella. Se ryhtyi avustamaan rahallisesti kaikkia IIMS:ssa kärsineitä Euroopan maita, jotka halusivat vastaanottaa apua.

→ Marshall-apua saaneet maat perustivat taloudellisen yhteistyöjärjestön (OEEC 1948, nykyinen OECD 1961), jossa alettiin päättää yhdessä, mihin raha-apua käytetään. Näin länsieurooppalaisten valtioiden keskinäinen yhteistyö kehittyi. OEEC alkoi myös edistää vapaakauppaa, mikä johti talouden ja kaupan vapauttamiseen Euroopassa ideologisesti

ERP (European Recovery Plan) = Marshall-apu

1. Miksi Eurooppa yhdentyi?

- 1. Kylmä sota.**
- 2. Neuvostoliiton vaikutuspiirin laajeneminen.**
- 3. Tulevien sotien ehkäiseminen**
(Saksa vs. Ranska).
- 4. USA:n intressit:**
 - Kilpailu NL:a vastaan**
 - Markkinat Euroopassa**

Tehtävä 3.: Miksi Euroopan yhdentyminen alkoi toisen maailmansodan jälkeen?

1. **Kylmä sota.**

→ Neuvostoliiton vaikutuspiirin laajeneminen.

2. **Euroopan yhdentyminen oli reaktio Neuvostoliiton valtapyrkimyksiin.**

3. **Tulevien sotien ehkäiseminen** (Saksa vs. Ranska).

4. **USA:n intressit:**

- Yhdysvallat tuki Euroopan jälleenrakentamista.
- Tällä ns. Marshall-avulla pyrittiin nostamaan Länsi-Eurooppa taloudellisesti jaloilleen ja torjumaan kommunismin leviämistä.

• **Marshall-apua saavat maat perustivat taloudellisen yhteistyöjärjestön, jossa yhdessä alettiin päättää, mihin raha-apua käytetään.**

- OEEC alkoi myös edistää vapaakauppaa, mikä ideologisesti johti talouden ja kaupan vapauttamiseen Euroopassa.
- aluksi OEEC 1948, nykyinen OECD 1961

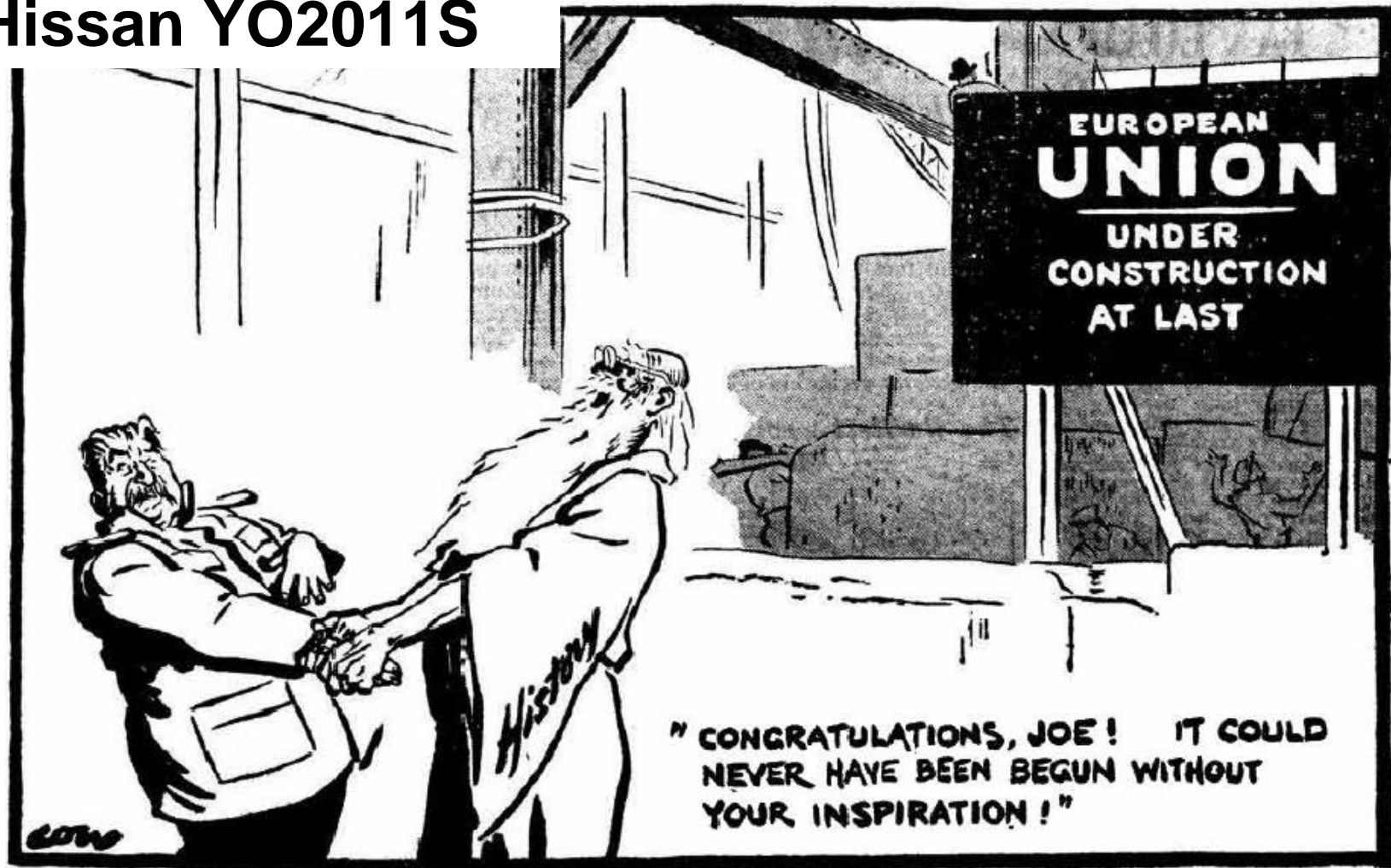
Yhteistyön alku 1945-1949

- **Kaksi maailmansotaa oli syttynyt Ranskan ja Saksan huonoista suhteista → tämä haluttiin vastaisuudessa estää!**
 - **Rautaesirippu laskeutui Euroopan halki 1946 → yhteistyön tarve Länsi-Euroopassa kasvoi.**
 - **Hiili ja teräs olivat keskeisiä raaka-aineita aseiden tuottamiseksi.**
- **II maailmansodan jälkeen Ranska ja Länsi-Saksa pakotettiin yhteistyöhön?**

Schumanin julistus

- 1. Ranskan ja Saksan keskinäinen vastakkainasettelu poistetaan.**
- 2. Hiili- ja terästuotannon asettaminen yhteiseen valvontaan.**
- 3. Sota Ranskan ja Saksan välillä käy mahdottomaksi ajatella ja myös käytännössä toteuttaa.**
- 4. Luo kaikille siihen osallistuville maille taloudellisen yhdistymisen todellisen perustan.**
- 5. Markkinoille pääsy samoin ehdoin Ranskalle ja Saksalle sekä muille mukaan liittyville maille.**
- 6. Hiilen ja teräksen liikkuminen jäsenmaiden kesken on välittömästi vapautettava kaikista tullimaksuista .**
- 7. Järjestö takaa samalla sekä markkinoiden yhdistämisen että tuotannon kasvattamisen.**
- 8. Korkean viranomaisen päätökset ovat lainvoimaisia Ranskassa, Saksassa ja muissa mukaan liittyvissä maissa.**

Hissan YO2011S

”Euroopan unioni – rakenteilla viimeinkin.” Historiaa esittävä hahmo toteaa Neuvostoliiton johtajalle Josef Stalinille: ”Onnea Joe! Tätä ei olisi koskaan aloitettu ilman sinun antamaasi inspiraatiota!”

Englantilaisen pilapiirtäjän David Low’n piirros *Evening Standard* -lehdessä 1.2.1949

Pilakuvatehtävä (s. 20)

Euroopan unioni – rakenteilla viimeinkin.

- **Historia-hahmon toteamus antaa ymmärtää, että Euroopan unionin rakentaminen, siis Euroopan yhdentyminen, sai alkunsa Neuvostoliiton politiikasta.**
- **Lähdekritiikki: Kuva ajoittuu kylmän sodan alkuun. Pilapiirtäjä on britti, joten kuvan näkökulma on läntinen.**

Pariisin sopimus 1951: hiili- ja teräsyhteisön synty

1. **Ranska, Länsi-Saksa, Italia + Benelux = Kuutokset**
2. **Hiili- ja terästeollisuuden valvonta Korkealle viranomaiselle !!!!!**
 - hallituksista riippumaton ylikansallinen elin
 - myöh. → **Euroopan komissio**
3. **Ministerineuvosto yhteistyöelimeksi**
 - oli jo syntyessään osin vanhentunut: uudet energiamuodot korvasivat hiiltä!

Pariisin kokous kesäkuu 1950

- sopimus 1951

EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ (ECSC)

- Aseiden valmistus, Saarinen hiili**
- Ranska, Saksa, Italia, BENELUX**

KORKEA VIRANOMAINEN (=komissio)

MINISTERINEUVOSTO

Länsi-Euroopan unioni (WEU) 1954

- **Puolustusyhteistyö ei onnistunut**
 - **sota oli liian lähellä** (entiset viholliset yhdessä?)
 - **moni Länsi-Euroopan maa kuului Natoon**
 - **ei yhteisiä sotajoukkoja**

WEU lakkautettiin ja sulautettiin EU:n muun turvallisuuspolitiikan osaksi 2000

Rooman sopimukset 1957

EEC ja Euratom

Taustalla kylmän sodan kiihtyminen:

- **Taloudellinen yhteistyö jatkui!**
 - **YHTEISMARKKINAT**
- **Sotilasyhteistyö NATO:n kautta.**
- **Poliittinen yhteistyö unohdettiin.**

Rooman sopimukset 1957

YHTEISMARKKINAT

- **Kansainvälistä kilpailua vastaan.**
 - **Ei rajoituksia kaupalle, teollisuudelle eikä muulle elinkeinotoiminnalle.**
 - **Tulliliitto.**
- **Tavaroiden yhteismarkkinat.**

5. Brysselin sopimus → Sulauttaminen 1967

- **Euroopan hiili- ja teräsyhteisö = EHTY = ECSC**
- **Euroopan talousyhteisö = ETY = EEC**
- **Euroopan atomienergiayhteisö Euratom**

→ **Rooman sopimukset**

=EY = EC = Euroopan yhteisöt

(→ EU v. 1995)

Yhteenveto: Länsi-Saksa ja Ranska pakotettiin yhteistyöhön sodan jälkeen

USA ja Iso-Britannia vaikuttivat taustalla voimakkaasti!

- **Saksan pitäminen aisoissa**
- **Kylmän sodan alku**
- **Neuvostoliiton vaikutusvallan leviäminen**
- **Kommunismien torjuminen**
- **USA:n vaikutusvallan takaaminen Euroopassa**
- **Voimavarojen yhdistäminen Länsi-Euroopassa, ei enää hajottaminen**